

SAFEVÎLER DÖNEMİNDE SEMA (SEMAH) (KRONİKLER, SEYAHATNÂMELER VE MİNYATÜRLERDE)

Sema/Samâh During Safavid Period (In Chronicles, Travel Books, and Miniatures)

Yazar/Author: İlgar BAHARLU

Kaynaklar/References

- Abdî, Hüseyin ve Seyit Mehdi Zergânî. (2017). “Tahlil-i Güftemânî-yi Risalehâ-yi Reddiye Ber Tasavvuf der Asr-ı Safevî”. *Dü Faslnâme-yi İlmi-Pejuhişi-yi Edebiyat-ı İrfânî-yi Danişgâh-i Ez-Zehra* 16, 119-146.
- Akın, Bülent (2017). “Alevilikte ‘Ocak’: Kavramsal Çerçeveye ve Tarihi Arka Plana Yeni Bir Bakış.” *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 17/2, 239-264.
- . (2018). “Diyarbakır Alevi Ocakları Cem Semahları”. *Alevi-Bektaşî Semahları-1*, Edt. Mehmet Ersal ve Seyhan Kayhan Kılıç, 269-294. Ankara: Barış Kitap.
- . (2020a). *Kızılbaş Oğuzlar ve Şah İsmail’in Anayurdu Diyarbakır*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- . (2020b). “Kopuzdan ‘Telli Kur’an’a Türklerde Sazın Kültürel Serüveni ve Kutsallığı”. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 20/1, 135-162.
- Aksüt, Hamza (2012). *Aleviler Türkiye-İran-Irak-Suriye-Bulgaristan*. Ankara: Yurt Kitap-Yayın.
- Asghari, Seyed AmirHossein (2017). “Ontology and Cosmology of the ‘aql in Şadrâ’s Commentary on Uşûl al-Kâfî”. *Journal of Shi’a Islamic Studies* 10/2, 157-182.
- Baharlu, İlgar (2020). “Tasavvuf Klasikleri Eşliğinde Safevîler Öncesinde Sema (Semah)”, *Alevilik-Bektaşîlik Araştırmaları Dergisi* 22, 179-198.
- Behramnejad, Muhsin. (2018, Kış). “Bazşenasî-yi Tevhid-hane der İran-ı Ahd-i Safevî: Zeval-ı Nizam-ı Hankâhî”. *Mutalaat-ı Tarih-i İslam* 31, 7-29.
- Bozkurt, Fuat (2007). *Semahlar Alevi Dinsel Oyunları*. İstanbul: Kapı Yayınları. Caferîyân, Resul. (2009). *Safeviyye ez Zuhur ta Zeval*. Tahran: Kânûn-i Endişe-yi Civan.
- . (2010). *Safeviyye Der Arse-yi Din, Ferheng ve Siyaset* (Cilt I). Kum: Pejuhişgah-i Havze ve Danişgâh.
- Chardin, Jean. (1997). *Sefernâme-yi Şövalye Chardin* (Cilt III-IV). Edt. İkbâl Yağmayî. Tahran: Tûs.
- Dadger, Muhammed Rıza ve Ferzâne Nebevî. (2016). “Cilve-yi Tasviri-yi Sema’ ve Serây-ı Mugan der Divan-ı Hafız-ı Devre-yi Safeviyye”. *Nâme-yi Hünerhâ-yi Tecessümî ve Karbordî* 13, 81-93.

eş-Şeybî, Kâmil Mustafa. (2016). *Taşayyu' ve Tasavvuf*. Tahran : Emir-kebir.

Ersal, Mehmet (2016). *Alevilik: Kavramlar ve Ocak Sistemi Çubuk Havzası Örneği*. Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Yayınları.

Ersal, Mehmet ve Kayhan Kılıç, Seyhan (2018). “Alevi-Bektaşî İnanç Sisteminde Semah Ritüeli”. *Alevi-Bektaşî Semahları-1*, Edt. Mehmet Ersal ve Seyhan Kayhan Kılıç, 1-24, Ankara: Barış Kitap.

Erseven, İlhan Cem (1996). *Alevilerde Semah*. İstanbul: Ant Yayınları.

İbn Bezzâz (1543). *Safvetü's-safâ*. Tebriz Milli Kütüphanesi, Yazma Eserler Bölümü, no. 710/1872.

Kîyânî, Muhsin. (2011). *Tarih-i Hankâh der İnan*. Tahran: Tahûrî.

Membré, Michele. (2015). *Se Sefernâme*. Edt. Hasan Cevâdî ve Willem M. Floor. Tahran: Bünyâd-ı Mevkufat-ı Afşar.

Muhammed Bâkır el-Meclisî. (1982). *Bihârü'l-envâr* (Cilt 58/67). Beyrut: Darü'l- ihya'et-trasü'l-Arabî.

--. (1983). *Mir'âtü'l-'ukûl fî şerhi ahbâri âli'r-resûl* (Cilt VII). Çev. Seyid Haşım Resuli Mahallatî. Tahran: Dârü'l-Kütüb el-İslamiyye.

--. (2004). *Aynü'l-hayât* (Cilt I-II). Kum: Envârü'l-hüda.

Muhammediyan, Fahreddin; Seyyid Resul Musevî Hacı ve Âbid Takavî. (2020).

“Seyri der Tahavvulat-ı Ain-i Sema' ve Musiki-yi İrfanî İnan Ba Teveccüh be Nigâreha-yı İslamî”. *İrfan-ı İslamî* 62, 51-68.

Onatça, Neşe (2009). *Alevi Bektaşî Kültüründe Kırklar Semahı*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Sohrabiabad, Hamidreza. (2018). “Safevî İdaresinde Toplumsal Dönüşüm”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli.

--. (2019). “Kızılbaş Sarayında İlk Fakih”. *I. Uluslararası Kapadokya Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi*, (ss. 132-133). Nevşehir.

Yaman, Ali (2006). *Kızılbaş Alevi Ocakları*. Ankara: Elips Kitap.

--. (2011). “Alevilikte Ocak Kavramı: Anlam ve Tarihsel Arka Plan.” *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 60, 43-64.

Zamanî Nejad, Ali Ekber. (1997). “Kitapşinâsî-yi Muhakkik Erdebilî.” *Aine-yi Pejühiş* 39, 93-122.

KUZEY MAKEDONYA-KANATLAR KÖYÜNDE ANLATILAN EVLİYA MENKİBELERİ

Saint Legends Told in North Macedonia-Kanatlar Village

Yazar/Author: Satı KUMARTAŞLIOĞLU

Kaynaklar/References

- Alptekin, Ali Berat (2009). *Halk Hikâyelerinin Motif Yapısı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Barkan, Ömer Lütfi (1942). “Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler I. İstilâ Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zâviyeler”. *Vakıflar Dergisi*, 2, 279-386.
- Beydili, Celal. (2005). *Türk Mitolojisi Ansiklopedik Sözlük*. Çev. Eren Ercan. Ankara: Yurt Kitap-Yayın.
- Boratav, Pertev Naili. (1969). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Çayırılı, Necati. (2002). “Makedonya ve Kosova Türkleri”. *Türkler Cilt 20 Türk Dünyası*. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, s. 752-773.
- Çetin, Çulpan Zaripova. (2007). “Tatar Türklerinde Mitolojik Varlıklarla İlgili Mitler ve İnanışlar (İyeler ve Yaratıklar)”. *Bilig*, 43, 1-32.
- Eliade, Mircea. (1991). *Kutsal ve Dindışı*. Çev. Mehmet Ali Kılıçbay. Ankara: Gece Yayınları.
- Hacısalihioğlu, Mehmet. (2003). “Makedonya”. *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. 27, İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları, s. 437-444. Hamzaoğlu, Yusuf. (2010). *Balkan Türklüğü (Makedonya. Bulgaristan. Slovenya)*. Cilt II. Üsküp: LOGOS A.
- İzeti, Metin. (2013). *Balkanlarda Tasavvuf*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Kaplan, Mehmet. (1996). *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar 3 Tip Tahlilleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Köprülü, Fuat. (1991). *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Kumartaşlioğlu, Satı. (2015a). “Makedonya’da Bir Yatır: Hıdır Baba’dan Aziz Nikola’ya”. *IV. Uluslararası Balkanlarda Türk Varlığı Sempozyumu Bildirileri*. İzmir, s. 366-376.
- . (2015b). “Geyik Boynuzlarının Yatırlarda şifa İçin Kullanımı”. *Milli Folklor*, 107: 137-148.
- . (2016a). *Türk Kültüründe Ateş ve Ocak Kültü*. Konya: Kömen Yayınları.

———. (2016b). “Mucizeden Keramete: Yerden Su Çıkarma Motifli Efsaneler”.

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi 25, 119-140. Mazıoğlu, Hasibe. (2000). “Ahmed-i Yesevî’ nin Anadolu’ya Attığı Ateşli Eđsi”.

Yesevîlik Bilgisi. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, s. 459-464. Mensching, Gustav. (2004). *Dinî Sosyoloji*. Çev. Mehmet Aydın. Konya: Din Bilimleri Yayınları.

Ocak, Ahmet Yaşar. (1983). *Bektaşî Menakıpnamelerinde İslâm Öncesi İnanç Motifleri*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

———. (1989). *Türk Folklorunda Kesik Baş (Tarih-Folklor İlişkisinden Bir Kesit)*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.

———. (2002). *Sarı Saltık Popüler İslâm’ın Balkanlar’daki Destanî Öncüsü (XIII. Yüzyıl)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

———. (2010). *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menakıpnameler (Metodolojik Bir Yaklaşım)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Öztürk, Özhan. (2009). *Folklor ve Mitoloji Sözlüğü*. Ankara: Phoneix Yayınevi. Şimşek, Esmâ. (1996). “Türk Folklor ve Halk Edebiyatında Elma”. *Türk Dünyası Araştırmaları* 105, 203-216.

Tuna, Tuğçe. (2013). *Kosova-Makedonya-Arnavutluk-Karadağ Balkanlardaki Miras Tekkeler*. İstanbul: H Yayınları.

Kaynak Şahıslar

(Kaynak Kişi) (Adı-Soyadı, Doğum Tarihi, Yaşadığı Yer, Mesleđi)

(KK-1) Sabedin Yusufoski, 1963, Kanatlar, Öğretmen/Bektaşî Babası.

(KK-2) Melahat Yusufoska, 1965, Kanatlar, Ev Hanımı/Ana Bacı.

(KK-3) Zeynelabidin Tekeşa, 1963, Kanatlar, Bektaşî Babası.

(KK-4) Aynur Tekeşa, 1966, Kanatlar, ev hanımı.

(KK-5) Veli Demiroski (Veli Tekeşa), 1950, Kanatlar, Bektaşî Babası.

(KK-6) Cafer Nezir, 1941, İstanbul, emekli.

(KK-7) Zekeriya Memişoski (Zeko Derviş), 1958, Kanatlar, Bektaşî Dervişî.

SOSYAL AĞLARDA KİMLİĞİN SOSYO-KÜLTÜREL İNŞASINDA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI: KUZEY KIBRIS ALEVİ DERNEKLERİ
Civil Society Organizations in Socio-Cultural Building of Identity in Social Networks:
Northern Cyprus Alawite Associations

Yazar/Author: Nuran ÖZE-Filiz SOYER

Kaynaklar/References

- Acı, Esra Yüksel. (2005), *Kalkınma Sürecinin Yeni Aktörleri: Sivil Toplum Kuruluşları*. İstanbul: Günizi Yayıncılık.
- Akert, Robin ve Elliot Aronson ve Timothy Wilson. (2012). *Sosyal Psikoloji*. Çev. Orhan Gündüz. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Assman, Jan. (2015). *Kültürel Bellek Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik*. Çev. Ayşe Tekin. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Aydoğdu, Hüseyin. (2004). “Modern Kimlikte Öznenin Ölümü”. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* 10, 116-117.
- Bakardjieva, Maria. (2003). “Virtual Togetherness: An Everyday-Life Perspective”. *Media, Culture & Society* 25, 291-313.
- Bauman, Zygmunt. (2001). *Parçalanmış Hayat*. Çev. İsmail Türkmen. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Beratlı, Nazım. (2008). *Kıbrıslı Türkler’in Kökenleri ve Kıbrıs’ ta Bektaşilik*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Bilgin, Nuri. (1999). *Kolektif Kimlik*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Binark, Mutlu. ve Koray Löker. (2011). *Sivil Toplum Örgütleri İçin Bilişim Rehberi*. Ankara: Uzerler Matbaası.
- Cassirer, Ernst. (2011). *Sembol Kavramının Doğası*. Çev. Mine Köktürk. Ankara: Hece Yayınları.
- Connolly, William E ve Ferma Lekesizalın. (1995). *Kimlik ve Farklılık: Siyasetin Açmazlarına Dair Demokratik Çözüm Önerileri*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çiftçi, Dilan. (2020). “Sivil Toplum Örgütleri ve Dijital Dönüşümler: Kuzey Kıbrıs Kadın Sivil Toplum Kuruluşları Üzerine Bir İnceleme”. *Erciyes İletişim Dergisi* 7, 451-472.
- Çiftçi, Dilan ve Heran Çiftçi ve Filiz Soyer. (2020). “Non-Governmental Organizations as a Place for Cultural Rituals: Cyprus Turkish French Cultural Association”. *In International Conference on Cultural Informatics, Communication & Media Studies* 1.

- De Mul, Jos. (2008). *Siberuzayda Macera Dolu Bir Yolculuk*. Çev. Ali Özdamar. İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Giddens, Anthony. (2013). *Sosyoloji*. Çev. Şebnem Pala Güzel. İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Gürkan Muzaffer Haşmet. (1982). *Kıbrıs Tarihinden Sayfalar*. Lefkoşa: Nadir Yayınları.
- Gökçe, Ulaş. (2016). “Kıbrıs Türkler ve Rumlardan İbaret Değil... Kıbrıs’ın Yeni ve Ahir Toplum ve Toplulukları”. *Yenidüzen Gazetesi*. <http://www.yeniduzen.com/kibris-turkler-ve-ruumlardan-ibaret-degil-kibrisin-yeni-ve-ahir-toplum-ve-topluluklari-83405h.htm>
- Hall, Stuart. (1990). *Cultural Identity and Diaspora* Ed. Jonathan Rutherford Identity: Community, Culture, Difference, 222-37. London: Lawrence & Wishart.
- Hatay, Mete. (2006). Kıbrıslı Türklerde Mistik İnanç Sıçramaları (157-1878). *Kıbrıs Yazıları*, 3, 61-69.
- Kalaycıoğlu, Ersin. (1998). “Sivil Toplum ve Neo-patrimonyal Siyaset”. Ed. E. Fuat Keyman, Ali Yaşar Sarıbay, *Küreselleşme-Sivil Toplum ve İslam*, 111-135. Ankara: Vadi Yayınları.
- Kaypakoğlu, Serdar. (2000). *Kimlik Sorunları ve İletişim*. İstanbul: Der Yayınları. Köstepen, Ali ve Nezih Metin Özmutaf. (2018). “STK’larda Üyelerin Gönüllü Hakları Çerçevesinde Gönüllülüğe Yönelik Algılarının Belirlenmesi Üzerine İzmir İlinde Bir Araştırma”. *Uluslararası İktisadi Ve İdari İncelemeler Dergisi*, 17. UİK Özel Sayısı, 813-826.
- Nevzat, Altay ve Mete Hatay. (2009). “Politics, Society and the Decline of Islam in Cyprus: From the Ottoman Era to the Twenty-First Century”. *Middle Eastern Studies* 6, 911-933.
- Oyman, Mine. (2013). *Kar Amacı Gütmeyen Organizasyonlar İçin Pazarlama*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Özdemir, Cevdet. (2001) “Kimlik ve Söylem”. *Osman Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2, 108.
- Öze, Nuran. (2014). “Medya, İktidar, Din Üçgeninde Kuzey Kıbrıs’ta Alevilik”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi* 72, 125-152.
- Savran, Gülnur Acar. (2013). *Sivil Toplum ve Ötesi Rousseau, Hergel, Marx*. İstanbul: Belge Yayınları.
- Scott, David Meerman. (2010). *The New Rules of Marketing and PR*. New Jersey: John Wiley and Sons.
- Sökefeld, Martin (2008). *Struggling For Recognition The Alevi Movement in Germany and in Transnational Space*. Germany: Hb Published.

- Suiçmez, Yusuf. (2013). “Kıbrıs’ta Müslümanlık Anlayışı”. *Bugün Kıbrıs*. <http://www.bugunkibris.com/yazarlar/165-yusuf-suicmez/6344-kbrsta-muesluemanlk-anlay.html>
Erişim Tarihi: 3.09.2020
- Tambini, Damian. (1999). “New Media and Democracy: The Civic Networking Movement”. *New Media and Society* 1, 305-329.
- Tosun, Erdoğan Gülgün. (2015), “*Sivil Toplum*”, *Çağdaş Kamu Yönetimi I*. Ed. Muhittin Acar ve Hüseyin Özgür. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Van Dijk, Jan. (2004). *Digital Media. The Sage Handbook of Media Studies*. Ed. John D. H. Downing, Denis McQuail, Philip Schlesinger ve Ellen Wartella. 145- 163. Londra: Sage.
- Vural, Z Beril Akıncı ve Mikail Bat. (2010). “Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma”. *Yaşar Üniversitesi Dergisi* 20, 3348-3382.
- Weeks, Jeffrey. (1998). “*Farklılığın Değeri*”, *Kimlik: Topluluk, Kültür, Farklılık*. Çev. İrem Sağlamer. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Weinberg, Tamar. (2009). *The New Community Rules: Marketing On The Social Rules*. USA O’Reilly Media.

FOLKLORLAŞAN HZ. HÜSEYİN VE KERBELA OLAYI

The Folklorization of Hazrat Husayn and the Event of Karbala

Yazar/Author: Fuzuli BAYAT

Kaynaklar/References

- Aslan, Mehmet (2010). “İsmail Hakkı'nın ‘Hüseyin’ İsminin Fazileti ve Özellikleriyle İlgili Eseri: Risâle-i Hüseyniyye”. *Çeşitli Yönleriyle Kerbela (Edebiyat) II Cilt*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.
- Ballieu, Jacques J. (1889). “Le Theatre Turc”, *Revue d'art dramatique No.XIII*. Bayat, Fuzuli (2014). *Kerbela Folkloru. Meherremlik Rituallerinden Şebih Meydan Tamaşalarına*. Bakı: Elm ve tehsil.
- Baymıradov, Bayram (1994). *İmam Hasan ve İmam Hüseyin Halk Dessanı*. Daşhovuz.
- Brook, Peter (1995). *Açık Kapı – Oyunculuk ve Tiyatro Üzerine Düşünceler*. Çev. M.Balay. İstanbul: YKY.
- Buttanrı, Müzeyyen (2010). “Kerbela Olayının Azerbaycan ve Türk Tiyatrosuna Yansıması”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela (Edebiyat) II Cilt*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.
- Chelkowi, Peter (1971). “Dramatic and Literary Aspects of Taziyeh-Khani-Iranian Passion Play”, *Review of National Literatures, 1/II*.
- Chodzko, Alexander (1878). *Theatre Persan, Choix de Teazieh ou Drames*. Paris: E. Leroux
- Çağatay, Neşe (1993). *Başlangıcından Abbasilere Kadar (dinî-içtimaî-iktisadî-siyasî açıdan) İslam Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Duri, Abdulaziz (1991). *İlk Dönem İslâm Tarihi*. Çev. H. Yücesoy. İstanbul: Endülüs Yayınları.
- Göyçeli Aşık Necef* (2000). Toplayıp Tertib Eden İ.Elesger. Bakı: Seda.
- Güngör, Şeyma (2008). “Tarihî Olaydan Menkıbeye, Menkıbeden Şahesere (Kerbela Olayı ve Hadikatü's-Süeda)” *Icanas Bildiriler Kitabı (10-15 Eylül 2007), 2 Cilt*. Ankara: Atatürk kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu .
- Keleş, Ahmet (2005). “73 Fırka Hadisi Üzerine Bir İnceleme”, *Marife 3*, 25-45. Kitapçı, Zekeriya (1988). *Hız. Peygamberin Hadislerinde Türk Varlığı. Selçuklular, Moğollar, Osmanlılar*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı.
- Köksal, M. Asım (2008). *Hız. Hüseyin ve Kerbela Faciası*. İstanbul: Karaca Yayınları.
- Köprülü, M. Fuat (1966). *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Lassy, Ivar (1916). *The Muharram Mysteries Among the Azerbaijan Turks of Caucasia*. Helsingfors.

Masallı folklor örnekleri (2013). 2-ci kitab, Derleyen ve Yayına Hazırlayan F.Bayat. Bakı: Nurlan

Öz, Mustafa (2002). “Kerbela”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 25, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Özmen, İsmail (1998). *Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi*. 2. Cilt. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Rossi, Ettore, Bombaci, Alessi (1961). *Elenco di Drammi Religiosi Persiani*. Fonda Mss. Vaticani Cerulli, Citta del Vaticano.

Suruç Salih (2014). *Cennet Gençlerinin Efendileri. Hz. Hasan-Hz. Hüseyin*. İstanbul: Timaş Yayınları.

Tanyu, Hikmet (1976). “Dinî Folklor veya Dinî-Manevi Halk İnançlarının Çeşit ve Mahiyeti Üzerinde bir Araştırma”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 11, 123-124.

Uludağ, Süleyman (1993). “Celâl”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 7, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Üçok, Bahriye (1979). *İslam Tarihi Emeviler-Abbasiler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

URL1: www.haberiniz.com.tr/.../koseyazisi66359-Hz (Erişim tarihi 12.01.2014) Sezgin, Abdülkadir, “Hz. Hüseyin’le Kerbela’da Şehit Olan Türkler ve Biz” makalesi

URL2: www.gadir.free.fr/gadir/ktb/pesaver/pesaver3.htm (Erişim tarihi 7.11.2015)

URL3: www.wikishia.net/view/Meveddet_Ayeti (Erişim tarihi 24.05.2019)

URL4: www.sorularlailslamiyet.com (Erişim tarihi 12.10.2020)

Sözlü Kaynaklar

Kaynak Kişi 1: Gülsüm Muradova, doğum tarihi 1937, eğitimi ilk okul, Masallı ilçesi, Halıcalı köyü. Derleme tarihi 2012. Derleyen: F.Bayat

Kaynak Kişi 2: Medine Hesanova doğum tarihi 1941, eğitimi orta okul, Masallı ilçesi. Harmandalı köyü. Derleme tarihi 2012. Derleyen: F.Bayat

Kaynak Kişi 3: Sima Salayeva, doğum tarihi 1965, eğitimi üniversite, Lenkeran ilçesi, Bürceli köyü. Derleme tarihi 2013. Derleyen: V.Kerimova

Kaynak Kişi 4: Gülüzar Hesanova, doğum tarihi 1913, okur-yazar değil, Masallı ilçesi, Harmandalı köyü. Derleme tarihi 1994. Derleyen: F.Bayat

Kaynak Kişi 5: Hacer Hasanova, doğum tarihi 1950, eğitimi orta okul, Masallı ilçesi Şerefe köyü. Derleme tarihi 2013. Derleyen: F.Bayat ve N.Muhtarzade

Kaynak Kişi 6: Urgiyye Veliyeva, doğum tarihi 1936, eğitimi ilk okul, Şerur ilçesi Danzik köyü. Derleme tarihi 2017. Derleyen: F.Kasımova

DÖRT KAPI KAVRAMININ KAYNAKLARI

The Sources of “Dört Kapi” Concept

Yazar/Author: Ali Rıza ÖZDEMİR

Kaynaklar/References

- Allame Muhammed Bakır Meclisi. (1982). *Bihar’ul Envar*. c. 28. Tahran: Dar’ul Kutub el İslamiyye.
- Aytekin, Sefer. (1958). *Buyruk*. Ankara: Emek Yayınevi.
- Ayyıldız, Hasan. (?). *İmam-ı Cafer Buyruğu*. Ankara: Ayyıldız Yayınları.
- Bisati (2013). *Şeyh Safi Buyruğu*. Haz. Ahmet Taşgın. Konya: Çizgi Yayınları.
- Bozkurt, Fuat. (2009). *İmam Cafer-i Sadık Buyruğu*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Demiral, Vahit. (2016). “Kur’an’da Allah’a İman Edenler İçin Kullanılan Kavramlar”.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yozgat.
- El-Kuleynî. (2007). *Usul-u Kâfi*. Cilt: 2. Çev. Vahdettin İnce. İstanbul: Dar’ul Hikem Yayınları.
- Fahrüddîn Er-Râzî. (2002). *Tefsîr-i Kebîr (Mefâtihu’l-Gayb)*. c. 12. Tercüme: Suat Yıldırım-Lütfullah Cebeci-Sadık Kılıç-Sadık Doğru. İstanbul: Huzur Yayın Dağıtım.
- Elvan Çelebi (2017). *Name-i Kutsi&Menâkıb’ul Kudsiyye*. İkinci Kitap. Haz.: Mertol Tulum. Konya: Çizgi Yayınevi.
- . (2014). *Menakıbu’l-Kudsiyye Fi Menasibi’l-Ünsiyye (Baba İlyas-ı Horasanî ve Sülalesinin Menkabevi Tarihi)*. Yayımlayanlar: İsmail E. Erünsal ve Ahmet Yaşar Ocak. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Eraslan, Kemal. (2016). *Yesevî’nin Fakr-nâmesi*. Ankara: Hoca Ahmet Yesevî Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Yayınları.
- Erden, Münire. (2011). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Güzel, Abdurrahman. (1981). *Kaygusuz Abdal*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- . (2011). *Hacı Bektaş Veli El Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Hünkâr Hacı Bektaş Veli (2015). *Makâlât*. Haz.: Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş-Ali Öztürk. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- İmam Cafer-i Sadık (2019). *Şeriatın Çerağı ve Hakikatın Anahtarı*. Çev. Ali Orak. İstanbul: İmam Rıza Dergâhı Yayınları.
- Kahraman, Abdullah. (2017). “Yunus Emre Divân’ında Şerîat, Tarîkat, Hakîkat ve Marîfet (Dört Kapi)”. *Kocaeli İlahiyat Dergisi* 1(1), 1-18.

- Kaplan, Dođan. (2007). *Erkanname-I*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- . (2010). *Yazılı Kaynaklarına Göre Alevilik*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- . (2015). *Şeyh Safi Buyruğu*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Kılıç, Kemal. (2015). *Kur'an ve Ehl-i Beyt Buyruklarında Dört Kapı Kırk Makam*. İstanbul: Dörtkapı Yayınları.
- Kur'an-ı Kerim*. (2011). Hazırlayanlar: Halil Altuntaş-Muzaffer Şahin. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Mirza Hüseyin Nuri Tebersi (1987). *Müstedrek-ul Vesail ve Müstenbet-ul Mesail*. Kum: Alul Beyt Müessesesi.
- Özdemir, Ali Rıza. (2017). *Aleviliğin Yazılı Kaynakları*. Ankara: Kripto Yayınları.
- . (2019). *Hünkâr: Hacı Bektaş Veli*. Ankara: Kripto Yayınları.
- Özmen, İsmail. (1998). *Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi*. Ankara: Kültür Bakanlığı. Tatçı,
- Mustafa. (1990). *Yunus Emre Divanı Tenkitli Metin*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Vaktidolu, Ali Adil Atalay. (2016). *İmam Cafer-i Sadık Buyruğu*. İstanbul: Can Yayınları.
- Yaman, Mehmet. (2000). *Buyruk*. Mannheim: AKM Dededeler Kurulu Yayını.

**GÖROĞLU DESTANINDA MİSTİK VE HAMİ YARDIMCILAR: HAZRETİ ALİ,
KALENDERLER, ERENLER, AKSAKALLAR**
Mystic and Protecting Supporters in Göroğlu Epic: Hazrat Ali, Kalanders, Erens, and
Aksakals

Yazar/Author: Naile ASKER

Kaynaklar/References

- Abbaslı, İsrafil (2005). “Azerbaycan Gehremanlığı Eposu”. *Koroğlu*. Bakı, Lider neşriyyatı. 4-46.
- Abbasov, Elçin (2008). *Koroğlu: Poetik Sistemi ve Strukturu (Paris Nüshesi Esasında)*. Bakı: Nurlan.
- Akın, Bülent (2012). “Alpamiş Destanı’nda Hz. Ali Tasavvuru”. *Millî Folklor* 6, 19- 29.
- Albayrak, Nurettin; Sümer, Faruk. (2002). “Köroğlu”. *TDV İslâm Ansiklopedisi*. c. 26, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s.268-270.
- Aslan, Mustafa (2012). “Sünni Halk İnançlarında Hz. Ali Tasavvuru Üzerine Bir Din Sosyolojisi İncelemesi”. *Birey ve Toplum* 2(4), 41-55.
- Bayat, Füzuli (2009a). ”Koroğlu Dastanında İki Keçid Ritualı (İnisiyasiya)”, *Azerbaycan Şifahi Halk Edebiyyatına Dair Tedgigler* XXIX. 56-68.
- . (2009b). *Türk Destancılık Tarihi Bağlamında Köroğlu Destanı: Türk Dünyasının Köroğlu Fenomenolojisi*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- . (2003). *Köroğlu: Şamandan Aşıka, Alptan Erene*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bayaz, Hüseyin (1981). *Köroğlu, Antep Rivayeti*. İstanbul: Karacan Yayınları. Garrıyev,
- Baymuhammet (2007). *Türk Dünyasında Köroğlu Anlatmaları / Çev. F. Türkmen M. Duranlı- F. Rahmankul*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Görogly. Türkmen Halk Dessany*, I cilt. (1996) / Tayýarlan: Nurmehmet Annaguli. Ankara. Bilig Yayınları.
- Görogly. Türkmen Halk Dessany*, II cilt. (1996) / Tayýarlan: Nurmehmet Annaguli. Ankara. Bilig Yayınları.
- Guluzade, Terane (2016). *Gehremanlık Dastanlarında Azerbaycan Etnografyasının Eksi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, AMEA. Arheologiya ve Etnografiya İnstitutu. Bakı.
- İsmayılov, Hüseyin (2007). “Koroğlu”: Mif ve Dastan Münasibetleri”. *Dede Gorgud* 1, 73-77.
- İsmayılov, Hüseyin ve Tofıggızı, Elnare. (2005). “Ön Söz”. *Koroğlu. Tiflis Nüshesi / Hazırlayan E.Tofıggızı*. Bakı, Seda. 3-19.

- Karadavut, Zekeriya (2018). "Koroğlu Destanında Hz. Ali", *IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşılık Sempozyumu, (18-20 Ekim). Bildiriler Kitabı*. Ankara. 871- 882.
- Koroğlu. *Paris Nüshesi* (1999). Haz. Abbaslı İsrafil. Bakı: Ozan.
- Koroğlu. *Tiflis Nüshesi* (2005). Haz. Tofiggızı Elnare. Bakı: Seda.
- Nurtazina, Nazira (2001). "Ėayıp Eren". *Ultıg Entsiklopediya, 3*. Almatı, Gazag Entsiklopediyası. 97.
- Ögel, Bahaeddin (2002). *Türk Mitolojisi II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları. Özdemir, Aşur (2006). "Körüđlü Men Bezergen Destanındaki Özel Adlara Dair". *Bilig* 37, 91-114.
- Özturan, Hacı Ali (2009). *Maraş Ağzı Koroğlu*, Kahramanmaraş: Ukde Kitaplığı Yayınları.
- Roemer, Hans Robert (1990). "The Gizilbash Turcomans: Founders and Victims of the Safavid Theocracy". *Intellectual Studies in Islam*. Ed. M. Mazzaoui-V. Moreen. Utah. 27-39.
- Salim (Bahşeliyev), Fehreddin (2010). *Milli Yaddaş Sisteminde Ürfan ve Tesevvüf*. Bakı: Elm ve tehsil.
- Şahin, Halil İbrahim (2012). "Kadı Abdısetdar Cenknâmesi Üzerine Bir İnceleme". *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* 17. 219-238.
- Uygur Halk Destanları III*. (2011). Haz. Mehmet Abdülhakim. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Жирмунский, Виктор; Зарипов, Гади (1947). *Узбекский Народный Героический Эпос*. Москва.
- Климович, Люциан (1958). "Заметки о Эпическом Творчестве Народов Советского Востока", *Вопросы Изучения Эпоса Народов СССР*. Москва. 241-250.

ÂŞIKLIK GELENEĞİNİN OLUŞUMUNDA BÂTİNİ TEKKELERİN ÖNEMİ

The Significance of Heterodox Lodges in the Formation of Minstrel Tradition

Yazar/Author: Caner IŞIK

Kaynaklar/References

- Barkan, Ömer Lütfü. (1942) “İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler”. *Vakıflar Dergisi*, 2. 279-304
- . (2004). “Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşu Sorunu”, *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*. (84) 1, 33-39.
- Başgöz, İlhan. (1952). “Turkish Folk Stories About the Lives of Minstrels,” *Journal of the American Folklore*. 65(258), 331-340.
- . (1986) *Folklor Yazıları*. İstanbul: Adam Yayınları.
- . (1973) “Türk Halk Hikâyelerinde Düş Motifi Zinciri”. *Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 5(2), 71-86.
- Batur, Suat. (1998). *Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Altın Kitaplar.
- Birdoğan, Nejat. (1995). *Anadolu ve Balkanlar’da Alevi Yerleşmesi Ocaklar – Dedeler-Soyağaçlar*. İstanbul: Mozaik yayınları.
- Cebeci, Dilaver. (1998). “Dini Karizmatik Tipler Olarak Anadolu Velilerinin Türk Fütühatındaki Etkileri”, Ahmet Yesevi’den Hasan Dede’ye Gönül Erleri: Uluslararası *Bilgi Şöleni Bildirileri*, Yay. Haz. Z. Aksal...[et al.], Kırıkkale: KİKTAV, 53-63.
- Çamuroğlu, Reha. (1999). *Tarih Heterodoksi ve Babailer*. İstanbul: Om Yayınları. Çobanoğlu, Özkul. (2000). *Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Günay, Umay. (2008). *Türkiye’ de Aşık Tarzı Şiir Geleneği. ve Rüya Motifi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güvenç, Bozkurt. (2000). *Türk Kimliği, Kültür Tarihinin Kaynakları*. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Işık, Caner. (2008). *Derviş Ruhân Örneğinde Alevi Bektaşî Dervişlik Geleneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

- İnan, Abdulkadir. (2006). *Tarihte ve Bugün Şamanizm Materyaller ve Araştırmalar*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Kılıç, Mahmut Erol. (2005). *Sufi ve Şiir: Osmanlı Tasavvuf Şiirinin Poetikası*, İstanbul: İnsan Yayınları.
- Köprülü, Mehmet Fuat. (1989). *Edebiyat Araştırmaları I*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- . (1999). *Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- . (2005). *Anadolu'da İslamiyet*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Melikof, Irene. (1998). *Hacı Bektaş: Efsaneden Gerçeğe*. (Çev:Turan Alptekin). İstanbul: Cumhuriyet Kitabevi.
- . (2004). Alevi Bektaşiliğin Tarihi Kökenleri, Bektaşî Kızılbâş Bölünmesi ve Neticeleri. *Türkiye'de Aleviler Bektaşiler ve Nusayriler Tartışmalı İlmî Toplantılar Dizisi*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 17-23.
- Ocak, Ahmet Yaşar. (1999a). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Marjinal Sûfîlik: Kalenderîler (XIV-XVII Yüzyıllar)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- . (1999b). *Türkler, Türkiye ve İslam*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- . (2000). *Babailer İsyanı: Aleviliğin Tarihsel Altyapısı Yahut Anadolu'da İslam-Türk Heterodoksisinin Teşekkülü*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Öz, Baki. (1997). *Alevilikle İlgili Osmanlı Belgeleri*. İstanbul: Can Yayınları.
- Saraçgil, Ayşe. (1999). "Kahvenin İstanbul'a Girişi, 16 ve 17. Yüzyıllar". Haz: Helene- Desmet Gregoire ve François Georgeon. Çev. Meltem Atikve Esra Özdagan. *Doğuda Kahve ve Kahvehaneler*. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul. 29-45.
- Türkmen, Fikret. (1999). "Yazılı Kaynaklardaki (Cönklerdeki) Bektaşî Şairlerinin Şiirlerinde Görülen Yeni Şekiller", I. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Sempozyumu Bildirileri : (22-24 Ekim, Ankara, Turkey, 1998), Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi. Ankara.

ALEVİLİK ÖĞRETİSİ AÇISINDAN ÖNEMLİ BİR ESER: FETVANAME RİSALESİ
An Important Work in Terms of Alawi Doctrine: Fetvaname Risalesi

Yazar/Author: Dođan KAYA

Kaynaklar/References

Karaman, Hayrettin. (1996). "Fıkıh". c.13, *İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s.1-14.

El-İsfehani R. (2018). *Müfredat*. Çev. Yusuf Türker. İstanbul: Pınar Yayınları.

Feridüddün Attar. (1995). "Fetva". *İslam Ansiklopedisi*, c. 12, İstanbul: *Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları*, ss. 486-496.

Taşğın, Ahmet. (2005). Şeyh Safi Menakıbı ve Buyruklar. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 33, 441-458.

--. (2013). *Şeyh Safi Buyruğu*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.

--, (2018). Şeyh Safi Buyrukları ve Aleviler Arasında Okunması. *Sbard*, 32, 207- 236.

KONAK ROMANINDAKİ BÖRK VE KILIÇ ETRAFINDA AHİLİĞİN İZLERİ

Traces of Ahi Community around the Cap and Sword in the Konak Novel

Yazar/Author: Derya KILIÇKAYA

Kaynaklar/References

- Adilov, Marlen. (2019). "Dîvânu Lugati't-Türk'teki Atasözlerinin Kazakça Atasözleriyle Karşılaştırmalı İncelenmesi". *Uluslararası Türkçe Tarihî Metin Araştırmaları Sempozyumu (Metin Yayımı, Kataloglama, Dijitalleştirme) Bildirileri*, Editörler Vakur Sümer, Osman Kabadayı, Omirbek Hanayi, Almatı.
- Arslan, Hüseyin. (2015). "Ahilik Teşkilatı'nın Sosyo -İktisadî Yapısı ve Örneklik Değeri". *Akademik Bakış Dergisi* 49, 248-271.
- Avcı, Ali Haydar. (2004). *Zeybeklik ve Zeybekler Tarihi*, İstanbul: e Yayınları.
- Bayram, Mikail. (2001). "Türkiye Selçukluları Döneminde Bilimsel Ortam ve Ahiliğin Doğuşuna Etkisi". *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* 10, 1-11.
- Bayram, Selahattin. (2012). "Osmanlı Devleti'nde Ekonomik Hayatın Yerel Unsurları: Ahilik Teşkilâtı ve Esnaf Loncaları". *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 21, 81-115.
- Begiç, Hacer Nurgül. (2014). "Gelenekteki Değişim ve Keçecilik Sanatı". Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çakmak, Turgut. (2011). "Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Romanlarında Tasavvuf". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Çeri, Bünyamin. (2014). "Mustafa Necati Sepetçioğlu'nun Konak Romanında Mekân Unsuru". *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi* 2 / 4, 308-321.
- Çolak, Mıhrıcan. (2018). "Türkçenin Söz Varlığında 'Kılıç'. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi* 7(4), 2154-2188.
- Ecer, Ahmet Vehbi. (2001). "Ahmed Yesevi Dervişi Ahi Evren ve Kayseri'de Ahilik". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1/11, 47-64.
- Döğüş, Selahattin. (2015). "Osmanlı Beyliği Topraklarında Ahi Zaviyeleri ve Şeyh Ede Balı Meselesi". *OTAM* 37, 61-86.
- Durmuş, Eda. (2020). "Eski Türklerde Askerî Yapı". *Asya Araştırmaları Dergisi* 1/4, 87-101.
- Erkmen, Serkan Emir. (2019). "Erken Dönem Osmanlı Süvari Tipinin Bir Menşei Olarak Alplık/Bahadırılık/Gazilik Geleneği". *Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi* 4 /2, 174-203.

- Eröz, Mehmet. (1973). “ Türk Kültüründe ‘Börk’ ‘Papak’ ve ‘Keçe Külâh’ ”. *Töre* 23, 3-6.
- Esin, Emel. (1992). “Börk”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c. 6, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 327-328.
- Genç, Reşat. (1997). “Türk İnanışları ile Millî Geleneklerinde Renkler ve Sarı - Kırmızı – Yeşil”. *Erdem* 9 / 27, 1075-1110.
- Gündüz, Ahmet. (2005). “Beylikler ve Osmanlı Devleti’nin Kuruluşunda Ahilerin Siyasi ve Askeri Rolü”, *I. Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler C. 1*, Haz. M. Fatih Köksal, Kırşehir: Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Yayınları.
- Hacıgökmen, Mehmet Ali. (2013). “Ahilerin Genel Görünüşleri Üzerine Bir Çalışma”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi* 67, 103-119.
- Halıcı, Feyzi. (1986). “Ahilik ve Mevlevilik”. *Türk Kültürü ve Ahilik XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu Tebliğleri*, Ahilik Araştırma ve Kültür Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Halikarnas Balıkcısı. (2001). *Hey Koca Yurt*. Haz. Şadan Gökovalı. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- . (2002). *Düşün Yazıları*. Haz. Azra Erhat. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Kılıçkaya, Derya. (2010). “Halikarnas Balıkcısı ve Ahilik”. *Folklor \ Edebiyat* 63, 71-90.
- . (2015). “Zileli Yazar Mustafa Necati Sepetçioğlu’nun Hikâyelerinde Halk Kültürü Unsurları ve Değişim”. *Zile Kültür Sanat Dergisi* 7/8, 287-296.
- Kırpık, Güray. (2004). “Tarihi Gelişim İçinde Ahilik ve Lonca Müessesesi”, *Gazi Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi Ahilik Araştırma Dergisi* 1\1, 79- 92.
- Küçük, Salim. (2010). “Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı”. *Bilig* 54, 185-210. Öger, Adem (2019). Uygur Türklerinde Fütüvvet Kültürü, Fütüvvet-Nâmeler ve Ahilik Teşkilatına Etkileri, *Uluslararası Uygur Araştırmaları Dergisi* 13, 1-11.
- Öz, Baki. (2001). *Bir Alevilik Yolu Ahilik*. İstanbul: Can Yayınları (Adil Ali Atalay). Sarıkaya,
- M. Saffet. (2003). “Ahilik Kültürünün Aleviliğe Yansıyan Boyutları”. *Yol Dergisi* XXV, 98-112.
- Sepetçioğlu, Mustafa Necati. (1998). *Konak*. İstanbul: İrfan Yayınevi.
- Tanrıbuyurdu, Gülçin. (2012). “Klasik Türk Şiirinde Kılıç Duası”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 9, 139-166.
- Temel, Hilal. (2007). “Ahilik Teşkilatının Halkın Eğitim ve Öğretimindeki Rolü”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Türk, Emine Bilgehan.(2018). “Millî Bir İmge Olarak Türk Romanında Kalpak”. *Gazi Türkiyat* 22, 167-180.

Uslu, Mustafa. (1982). “Ahi Birlikleri ve Loncalar”. *Millî Eğitim ve Kültür* 4 \ 14, 28-45.

Yesevi, Çağla Gül. (2019). “Türkistan’dan Göç ve Köklerle Bağ Kurmak”, *USOBAK IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi* 11-13 Eylül 2019. Ed.

Yusuf İnal, Hasan Kara, Turhan Çetin, 317-325.

Yetiş, Kâzım. (2007). “Mustafa Necati Sepetçioğlu’nun Romanlarında Türk Tarihinin Yorumu”. *Erdem* 49, 1-6.

Yüksel, Mücahit. (2018) “Siyaset ve İktidar Zemininde Yesevîlik”. *Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi VI. Uluslararası Şeyh Şa’ban-ı Velî Sempozyumu –Yesevîlik-Bildirileri* 23-25 Kasım 2018, 55-66.

**ALEVİ İNANÇ SİSTEMİNDE BİR MİKRO MERKEZ OLARAK “DÂR”
KAVRAMININ ETRAFINDA OLUŞAN ANLAM ALANI ve RİTÜEL EVRENİ**
As a Micro Centre in Alawi Belief System the Semantic Field and the Ritual Universe That
are Created Around the Concept of “Dâr”

Yazar/Author: Didem Gülçin ERDEM

Kaynaklar/References

- Akın, Bülent. (2017). “Diyarbakır Yöresi Alevi Ocakları: Tarih, İnanç ve Gelenek”.
Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- . (2019). “Alevi Geleneğinde Yaşayan Seyyid İmaüddin Nesimi”, *I. Uluslararası Tasavvuf Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. (Ed.: Taleh Şahmemmedov vd.). İstanbul: Akademi Kitabevi.
- . (2020). “Kopuzdan “Telli Kur’an” a Türklerde Sazın Kültürel Serüveni ve Kutsallığı”. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 20, 135-162.
- Assmann, Jan. (2015). *Kültürel Bellek –Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik*. Çev. Ayşe Tekin. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Ayan, Hüseyin. (1990). *Nesîmî Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Bozkurt, Fuat. (2015). (haz.). *Buyruk –İmam Cafer Sadık Buyruğu*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Cebecioğlu, Ethem. (1997). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. Ankara: Rehber Yayınları.
- Çıplak Coşkun, Nilgün. (2013). “Alevi-Bektaşî Geleneğinde Dardan İndirme Cemi ve Bu Cemin Toplum Yaşamındaki Önemi”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 65, 271-280.
- Dedekargınoğlu, Hüseyin. (2012). *Dede Garkın Süreğinde Cem*. Ankara: Yurt Kitap Yayıncılık.
- Dönmez, Mehmet ve Çelik, Hasan ve Armağan, Ergün. (2018). “Alevilik-Bektaşilikte Dâr”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 85, 183-198.
- Eliade, Mircea. (2018). *İmgeler ve Simgeler*. Çev. Mehmet Ali Kılıçbay. Ankara: Doğubatı Yayınları.
- Ersal, Mehmet. (2016). *Alevilik, Kavramlar ve Ocak Sistemi –Çubuk Havzası Örneği*. Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi Yayınları.
- Gökbel, Ahmet. (2019). *Ansiklopedik Alevi Bektaşî Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

- Korkmaz, Esat. (2016). *Ansiklopedik Alevilik-Bektaşilik Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Noyan, Bedri. (1995). *Bektaşilik Alevîlik Nedir?*. İstanbul: Ant/Can Yayınları.
- Rençber, Fevzi. (2012). “Alevî Geleneğinde Cem Evinin Tarihsel Kökeni”. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 3, 73-86.
- Rençber, Fevzi. (2020). “Alevî-Bektaşî Geleneğinde “Dardan İndirme Erkânı”. Adıyaman Örneği”, *GİBTÜ İslami İlimler Fakültesi Dergisi* 1, 31-49.
- Subaşı, Necdet. (2019). *Alevî Modernleşmesi: Sırrı Fâş Eylemek*. İstanbul: Mahya Yayıncılık.
- Üçer, Cenksu. (2018). “Cemevi: Âdâb ve Erkânın İcra Edildiği Mekân”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Araştırma Dergisi* 88, 59-84.
- Yıldız, Harun. (2019). “Anadolu Alevî-Bektaşî İnanç Dünyasında Kurban Anlayışı ve Kurbanla İlgili Ritüeller”. *Alevilik-Bektaşilik Araştırmaları Dergisi* 20, 135- 151.
- Yılmaz, Seval. (2011). “Türkiye’de Cemevleri Kurumsallaşmasının Alevî Kimliği Üzerine Etkileri ve Karacaahmet Sultan Dergâhı Üzerinden Bir Alan Analizi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul.

**ALEVİLİK VE BEKTAŞİLİKTE “NUR” VE “MİŞKÂT” KAVRAMLARININ
NUR SURESİ 35. AYETİ BAĞLAMINDA İZAHİ VE BİR İBADET FORMUNA
BÜRÜNMESİ**

Explanation of the Concepts of “nur” and “mishkat” in Alawism and Bektashism in the
Context of the 35th Verse of Sūrah An-Nur and their Conversion to a Form of Worship

Yazar/Author: Ramazan SÖNMEZ

Kaynaklar/References

- Beyzâvî, Nâsirüddin Ebü'l-Hayr Abdullah b. Ömer b. Muhammed eş-Şîrâzî eş-Şâfiî. (1998). *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*. Haz. Muhammed Abdurrahman el-Mer'aşlî. Beyrut: Dâru İhyâu't-Türâsi'l-'Arabî.
- Câmi, Abdurrahman. (2008). *Nefahâtü'l-Üns (Evliyâ Menkıbeleri)*. Haz. Süleyman Uludağ ve Mustafa Kara. İstanbul: Marifet Yayınları.
- Çift, Salih. (2004). “İlk Dönem Tasavvuf Düşüncesinde Nûr Kavramı”. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1, 139-157.
- Erdem, Cem ve Demir, Tazegül. (2010). “Bektaşilik Öğretisinde Terim ve Kavramlar”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş veli Araştırma Dergisi* 55, 437-468.
- Fîrûzâbâdî, Mecdüddîn Muhammed b. Yakub. (1998). *el-Kâmûsu'l-Muhît*. thk. Mektebu Tahkîki't-Türâs. Dimaşk: Müessesetü'r-Risâle.
- Gazzâlî, Hüccetü'l-İslâm Ebû Hâmid Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. Ahmed. (2016). *Mişkâtü'l-Envâr (Varlık-Bilgi-Hakikat)*. Haz. Mahmut Kaya, İstanbul: Klasik Yayınları.
- Harman, Mürüvvet. (2018). “Çerağ Aslında Neyi Anlatır? (Bektâşî Tarikatında Çerağ ve Ona Yüklenen Anlamlar)”. Ankara: IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu Bildiriler Kitabı.
- İsfâhânî, Râgıb. (2009). *el-Müfredâtü'l-Elfazi'l-Kur'ân*. thk. Safvân Adnân Dâvûdî, Dimaşk: Dâru'l-Kalem.
- Kavasoglu, Fatıma Elif. (2019). “Abdülbaki Gölpınarlı'nın Bektaşilik-Alevilik İsimli Yazma Eseri (Metin ve İnceleme)”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kuşeyrî, Abdülkerim. (2017). *Tasavvuf İlmine Dair Kuşeyrî Risâlesi*. Haz. Süleyman Uludağ. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Müstensih: Necip Asım. (1924). *Bektâşî İlmihali*. İ.B.B. Atatürk Kitaplığı. Mahmut Cevdet Koleksiyonu. K 883.

- Mütercim Âsım Efendi. (2014). *Kâmus Tercümesi*. İstanbul: T.C. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- Necib Asım. (1925). *Bektaşî İlmihali*. Dersaadet: Kanaat Kitaphanesi.
- Noyan, Bedri. (2010). *Bütün Yönleriyle Bektâşîlik ve Alevîlik*. İstanbul: Ardıç Yayınları.
- Oytan, M. Tevfik. (1947). *Bektaşîliğin İç Yüzü, Dibi-Köşesi-Yüzü ve Astarı Nedir?*. Ankara: İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası.
- Özen, Gürkan. (2011). “Bektâşîlikte Olmazsa Olmaz Sembollerden Çerağ ve Yola Giren Can’ın Ziynetleri: Arakiye, Teslim Taşı ve Tığbent”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 60, 415-434.
- Taşgın, Ahmet. (2009). “Cem, Cemevi ve İşlevleri”. *Geçmişten Günümüze Alevî- Bektaşî Kültürü*. Ed. Ahmet Yaşar Ocak. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- . (2018). *Romanya Müslümanları Kızılbaşlar, Babalılar, Bektaşiler İsimli Risale Üzerine*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Sunar, Cavit. (1975). *Melâmîlik ve Bektâşîlik*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Uzun, Mustafa İsmet. (1996). “Gülbank”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye İDiyabet Vakfı Yayınları.
- Zemahşerî, Ebu’l-Kasım Cârullah Mahmud b. Ömer. (2009). *Tefsîrü’l-Keşşâf ‘an Hakâikü’t-Tenzîl ve ‘Uyûnu’l-Ekâvîl fî Vücûhu’t-Te’vîl*. Beyrut: Dârü’l- Ma’rife.

**ALEVİ VE BEKTAŞI İNANCINDA MÜZİK AKTARIMINDA KADININ ROLÜ:
BURSA-ŞEHİTLER KÖYÜ ÖRNEĞİ**
The Role of Women in Music Transmission in the Belief of Alawi and Bektashi: The
Example of Bursa-Şehitler Village

Yazar/Author: Ersen VARLI-Turgay YILDIRIM

Kaynaklar/References

- Arslanoğlu, İbrahim. (1998). “Çubuk Yöresi Aleviliğinde Dar Kurbanı”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 6, 11-34.
- Artun, Erman. (2004). Alevi – Bektaşî Edebiyatına Genel Bir Bakış, Erişim Tarihi: 10 Kasım 2020, <http://turkoloji.cu.edu.tr/HALK%20EDEBIYATI/5.php>
- Birdoğan, Nejat. (1995). *Anadolu'nun Gizli Kültürü Alevilik*. İstanbul: Berfin Yayınları.
- Çalık, Sıddık. (2016). “Çubuk Sele Köyü’nde Bir Alevi Ocağı: Kalender Dede Tekkesi”, Bütün Yönleriyle Çubuk Uluslararası Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Der. Hüseyin Çınar, Tekin Önal. Ankara: Çubuk Belediyesi-AYBÜ, 181-190.
- Çift, Salih. (2001) “Osmanlılar Döneminde Bursa’da Bektaşî Kültürü Ve Bektaşî Tekkeleri”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10, 225-239.
- . (2003). “1826 Sonrasında Bektaşîlik ve Bu Alanla İlgili Yayın Faaliyetleri”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 12 (1), 249- 268.
- Çubukçu, Hatice. (2015). “Bacıyan-ı Rum ve Anadolu Tasavvufundaki Yeri”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi* 5, 218.
- Demircioğlu, Aytekin. (2020). “Alevi Ve Bektaşî Sözlü Kültüründeki Değer Kavramları”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 94, 11-36.
- Doğuş Varlı, Özlem. (2012). *Voice of Women from Anatolia, Identity and Music of Anatolian Turkomen Women*, Lap Lambert Academic Publishing.
- . (2017). “Geleneksel ve Modern Yaşam Biçimleri İçinde Müzik İçerikli Performanslarda “Kadınsı” Rollerin Yazımı”, *Kadın ve Müzik*. Ed. Şehvar Beşiroğlu&Ersoy Çak, Şeyma), İstanbul: Milenyum Yayınları.
- Emiroğlu, Kudret, ve Aydın, Suavi. (2009). *Antropoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Engin Refik ve Tazegül Demir. (2010). “Kızıldeli Süreklerinde Okunan Nefesler”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 53, 411-454.

Erol, Ayhan. (2010). "Alevi Kimliğini Diasporada Müzakere Etmek: Toronto Alevi Göçmenlerinin İfade Kültürü Pratikleri", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 56, 39-60.

--. (2018). *İslam, Alevilik ve Müzik*. İstanbul: Bağlam Yayınları.

Ersoy, İlhan. (2019). "Müzik Türleri Sınıflandırmasında Model Uygulaması: Bir Müzik Türü Olarak 'Semah' ", *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi* 14, 32-62.

Ersoy Çak, Şeyma. (2018). "Toplumsal Cinsiyet ve Müziğe Dair", *Etnomüzikoloji Dergisi* 1, 68-80.

Eşigül, Timur ve Sevilay Çınar. (2018). "Abdallığın Tasavvufi Yönü Kültürel Aktarım Aracı Olarak Abdal Müzik Geleneği", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 66, 586-613.

Finnegan, Ruth. (2003) "Sözlü Şiir", *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar*. Çev: Sema Demir, ed. Gülin Ögüt Eker, Metin Ekici, M. Öcal Oğuz, Nebi Özdemir, Ankara: Milli Folklor Yayınları.

Güray, Cenk. (2019), "Çubuk ve Şabanözü Bölgeleri Alevi Köylerindeki Cem Geleneklerine Müzikal Açından Bir Bakış", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 89, 97-117.

Kaplanoğlu, Raif. (1996). *Bursa Yer Adları Ansiklopedisi*, Bursa: Bursa Ticaret Odası Kültür Yayınları.

--. (2018). "Bursa ve Çevresinde Alevi/Bektaşî Kültürü", Yavuz Sultan Selim Dönemi ve Bursa Sempozyumu., Ed. Nilüfer Alkan Günay, Bursa: Osmangazi Belediyesi Yayınları.

Maden, Fahri. (2013). "Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesinde Bektaşî Tekke ve Türbeleri", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 68, 89-128.

Melikoff, Irene. (2015). *Uyur İdik Uyardılar: Alevi-Bektaşîlik Araştırmaları*. İstanbul: Demos Yayınları.

Mustan Dönmez, Banu. (2015). *Alevi Müzik Uyanışı*. İstanbul: Gece Kitaplığı.

Özcan, Nuri. (1992). "Nefes", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. 5., İstanbul: İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., s.371-372

Özdemir, Ulaş. (2016). *Kimlik, Ritüel, Müzik İcrası-İstanbul Cemevlerinde Zakirlik Hizmeti*. İstanbul: Kolektif Kitap.

Paşaoğlu, Sibel. (2009). "Müzik Kültüründe Sözlü ve Yazılı Aktarım", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* c.11(2), 143-159.

Teber, Ömer Faruk & Ramazan Çalkan. (2019). “Alevî-Bektaşî Nefeslerinde Tevellâ ve Teberrâ”, *Social Sciences Research Journal* 8(1), 89-196.

Teberoğlu, Haydar. (2003). *Evliya Yolunda Erkan*. Ankara: Dedeoğlu Matbaası.

Yörükan, Yusuf Ziya. (2004). *Alevi Bektaşî ve Tahtacı Nefesleri*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Sözlü Kaynaklar

- KK-1: Nezir Erdil, 97 yaşında, Aşık, 23.10.2016 /06.11.2016, Bursa-Şehitler Köyü
KK-2: Aşır Erdil, 35 yaşında, Lise mezunu, 06.11.2016, Bursa-Şehitler Köyü
KK-3: Zöhre Ana, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-4: Şerif Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-5: Aysel Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-6: Nazik Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-7: Pembe Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK- 8: Gülay Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK- 9: Sultan Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-10: Hatice Ana, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-11: Sevim Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-12: Güllü Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-13: Sebahat Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-14: Fadime Bacı, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-15: Yusuf Dede, İlkokul mezunu, 70 yaş üzeri, 06.11.2016 / Bursa-Şehitler Köyü
KK-16: Olcay Çakır, Üniversite mezunu, 23.10.2016 /06.11.2016 /28.01.2017/14.05.2017, Bursa-Şehitler Köyü